בס"ד

דעם רבינ'ס ליכט

פורים - צו תשפ"ב
גליון 85

**אַייערע קינדער זאָלט איר מודיע זיין
וואָס דאָ האָט זיך גיטאָן** (שיהר"ן ר"ט)

דער ריינער קוואל

אַ גוּטְן לֶעכְטִיגְן שַׁבָּת פַּאר אַלֶע טַייעֶרֶע קִינְדֶער

אָט שְׁטֵייעֶן מִיר בַּיים שְׁוֶועל פוּן דִי הֵיילִיגֶע לֶעכְטִיגֶע פְרֵיילִיכֶע טֶעג יְמֵי הַפּוּרִים הַבָּאִים עָלֵינוּ לְשָׁלוֹם, לָאמִיר פְּרָאבִירְן אַרָאפּ בְּרֶענְגֶען דִי הֵיילִיגֶע גֶעוַואלְדִיגֶע קְדוּשַׁת יְמֵי הַפּוּרִים צוּ אוּנְז קִינְדֶער אוֹיף אַ וֶועג אַז יֶעדֶער פוּן אוּנְז זָאל קֶענֶען הָאבְּן שַׁייכוּת צוּ דִי הֵיילִיגֶע עֲבוֹדוֹת.

א) מִיר וֶועלְן גוּט גֶעדֶענְקֶען וָואס עֲמָלֵק הָאט אוֹיף אוּנְז אָנְגֶעאַרְבֶּעט וֶוען מ'אִיז אַרוֹיס פוּן מִצְרַיִם. עֶר הָאט קַאלְט גֶעמַאכְט אוּנְזֶער אֱמוּנָה אוּן תְּפִלָּה א.א.וו. הַיינְט אִיז אוֹיךְ דָא אִין יֶעדֶע הַארְץ, אִין מֹחַ פוּן יֶעדֶער אִיד אַ קְלִיפָּה וָואס רוּפְט זִיךְ אָן "קְלִפַּת עֲמָלֵק" וָואס לָאקֶערְט אוֹיף יֶעדֶעם אֵיינֶעם פוּן אוּנְז. אוּן צוּם סוֹף וֶוערְט מֶען אִים מַכְנִיעַ זַיין אוּן אוֹיסְמֶעקְן, אָבֶּער בִּיז דֶערְוַוייל דַארְפְן מִיר דָאס גֶעדֶענְקֶען אוּן וִויסְן אוּן שְׁטֶענְדִיג הָאפְן צוּם אוֹיבֶּערְשְׁטְן אַז מִיר זָאלְן נִיצָּל וֶוערְן פוּן אִים אוּן טַאקֶע אַזוֹי אִיז מֶען אִים מַכְנִיעַ. אִין דִי מְגִלָּה שְׁטֵייט וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים דֶערְפַאר הָאט מֶען מְתַקֵּן גֶעוֶוען צוּ לֵיינֶען אִין סֵפֶר תּוֹרָה זִכְרוֹן מְחִיַּת עֲמָלֵק. (לִיקוּה"ל שַׁבָּת ז. לב.).

ב) אָט קוּמְט שׁוֹין תַּעֲנִית אֶסְתֵּר. דֶער תַּעֲנִית אִיז אִינְגַאנְצְן אַן אַנְדֶערֶע תַּעֲנִית ווִי אַלֶע תַּעֲנִיתִים. אַלֶע תַּעֲנִיתִים קוּמֶען אוֹיף אַ צַעַר אָדֶער אַ חוּרְבָּן, אָבֶּער דֶער תַּעֲנִית קוּמְט וַוייל בִּימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר הָאבְּן זִיךְ דִי אִידְן צַאמְגֶענוּמֶען מִלְחָמָה צוּ הַאלְטְן מִיט זֵייעֶרֶע שׂוֹנְאִים, דָאס אִיז גֶעוֶוען י"ג אֲדָר. אַמָאלִיגֶע צַייטְן פְּלֶעגְט מֶען זִיךְ פִירְן צוּ פַאסְטְן אִין אַ טָאג וָואס מ'אִיז אַרוֹיס אִין מִלְחָמָה. אַזוֹי אוֹיךְ וֶוען מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם אִיז אַרוֹיס אִין מִלְחָמָה אַנְטְקֶעגְן עֲמָלֵק הָאבְּן אַלֶע גֶעפַאסְט. דֶערְפַאר אִיז אַ מִנְהָג בַּיי כְּלַל יִשְׂרָאֵל צוּ פַאסְטְן י"ג אֲדָר כְּדֵי צוּ גֶעדֶענְקֶען אַז דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הֶערְט זִיךְ אַיין אִין דִי תְּפִלּוֹת פוּן יֶעדְן אִיד וֶוען עֶר אִיז אִין אַ צַעַר אוּן טוּט תְּשׁוּבָה מִיט זַיין גַאנְצֶע הַארְץ, (משנה ברורה סימן תרפ"ו בשם הרמב"ם).

דֶערְפַאר דַארְף יֶעדֶער אֵיינֶער פוּן אוּנְז תְּשׁוּבָה טוּהְן מִיטְן גַאנְצְן הַארְץ אוּן וֶוער עֶס קֶען זָאגְן אַפָּאר קַאפִּיטְלֶעךְ תְּהִלִּים אוּן אַבִּיסְל לִקּוּטֵי תְּפִלּוֹת וֶועט עֶר מַאכְן אַ גְרוֹיסֶע רַעַשׁ אוֹיבְן אִין הִימְל, מִכָּל שֶׁכֵּן וֶוער ס'קֶען זִיךְ אַלֵיין אוֹיסְגִיסְן זַיין הַארְץ מִיט זַיין אֵייגֶענֶעם שְׁפְּרַאךְ צוּם אוֹיבֶּערְשְׁטְן. אִין דִי צַייטְן פוּן מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר אִיז טַאקֶע דֶער נֵס גֶעקוּמֶען אִין זְכוּת פוּן דִי קִינְדֶער וֶועלְכֶע הָאבְּן זִיךְ צַאמְגֶענוּמֶען מִיט מָרְדְּכַי הַצַּדִּיק אוּן גֶעבְּרֶענְגְט דִי גֶעוַואלְדִיגֶע יְשׁוּעָה.

הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ זָאל זִיךְ שׁוֹין מְרַחֵם זַיין אוֹיף כְּלַל יִשְׂרָאֵל וּבִפְרָט אוֹיף דִי אִידְן אִין אוּקְרֵיינֶע, עֶס

המשך אויף זייט 8

דער רבי'נס משל

אַ בֶּן מֶלֶךְ אִיז אַמָאל זֵייעֶר קְרַאנְק גֶעוָוארְן, עֶר אִיז גֶעלֶעגְן זֵייעֶר אָפְּגֶעשְׁוַואכְט אִין בֶּעט, זַיין טַאטֶע דֶער קֶענִיג הָאט זֵייעֶר גֶעוָואלְט אִים הֵיילְן און אִים אַרָאפְּגֶעבְּרֶענְגְט דִי גְרֶעסְטֶע דָאקְטוֹירִים און פְּרָאפֶעסָארְן זָאלְן אִים פְּרָאבִּירְן אוֹיסְהֵיילְן, אָבֶער פַאר קֵיינֶעם אִיז נִישְׁט גֶעלוּנְגֶען, אַלֶע הָאבְּן זִיךְ אָפְּגֶעזָאגְט און נִישְׁט גֶעגֶעבְּן קַיין הָאפֶענוּנְג. דֶער קֶענִיג אִיז גֶעוֶוען זֵייעֶר בַּאזָארְגְט צוּ זֶען ווִי זַיין קִינְד וֶוערְט שְׁוַואכֶער פוּן טָאג צוּ טָאג.

אִין אֵיינֶע פוּן דִי טֶעג אִיז אָנְגֶעקוּמֶען צוּם קֶענִיג'ס פַּאלַאץ גָאר אַ גְרוֹיסֶער און קְלוּגֶער דָאקְטֶער, הָאט זִיךְ דֶער קֶענִיג אַיינְגֶעבֶּעטְן בַּיי אִים עֶר זָאל אוּנְטֶערְזוּכְן דָאס קִינְד, אֶפְשָׁר וֶועט עֶר אִים קֶענֶען רַאטֶעוֶוען. דֶער גְרוֹיסֶער דָאקְטֶער הָאט גֶעזָאגְט פַארְן קֶענִיג דֶעם קְלָארְן אֱמֶת: "דָאס קִינְד אִיז זֵייעֶר זֵייעֶר אִין אַ שְׁוֶוערֶע צוּשְׁטַאנְד! עֶס אִיז זֵייעֶר שְׁוֶוער אוֹיסְצוּהֵיילְן דֶעם פְּרִינְץ, כָאטְשׁ עֶס אִיז יָא דָא עֶפֶּעס אַ וֶועג וָואס עֶס אִיז גַאנְץ מֶעגְלִיךְ אִים צוּ הֶעלְפְן, אָבֶער דִי וֶועג אִיז זֵייעֶר אַ שְׁוֶוערֶע, דֶערִיבֶּער ווִיל עֶר עֶס בֶּעסֶער נִישְׁט זָאגְן דֶעם קֶענִיג".

דֶער קֶענִיג הָאט זִיךְ אָבֶער אָנְגֶעהַאלְטְן אִין דִי קְלֵיין הָאפֶענוּנְג און גֶעבֶּעטְן דֶעם דָאקְטֶער מִיט רַחֲמִים עֶר זָאל אִים יָא אוֹיסְזָאגְן דִי רְפוּאָה. הָאט אִים דֶער דָאקְטֶער גֶעזָאגְט: "עֶס אִיז דָא גָאר אַ טַייעֶרֶע הֵיילוּנְג, וָואס יֶעדֶעס קְלֵיין פְּלֶעשְׁל פוּן דֶעם קָאסְט זֵייעֶר פִיל גֶעלְט - טוֹיזְנְטֶער מַטְבְּעוֹת, אָבֶער נָאר דָאס קֶען אוֹיסְהֵיילְן דֶעם פְּרִינְץ." זָאגְט וַוייטֶער דֶער דָאקְטֶער: "דֶער פְּרִינְץ אִיז אָבֶער אוֹיף אַזַא שְׁוֶוערְן מַצָּב, אַז עֶר קֶען אֲפִילוּ נִישְׁט אַרָאפְּשְׁלִינְגֶען קַיין אֵיין טְרָאפְּ פוּן דִי רְפוּאָה. אוֹיבּ וֶועט מֶען קוֹיפְן אַסַאךְ גְרוֹיסֶע פֶעסֶער פוּן אָט דִי רְפוּאָה, און מֶען וֶועט בַּאגִיסְן דֶעם פְּרִינְץ מִיט פוּלֶע שִׁיסְלֶען - כָאטְשׁ דִי אַלֶע טַייעֶרֶע רְפוּאוֹת וֶועלְן זִיךְ גִיסְן אוֹיפְן עֶרְד, און פַארְלוֹירְן גֵיין - קֶען זַיין אַז עֶס וֶועט זִיךְ נָאר אָנְזַאפְּן דִי שְׁמֶעק פוּן דִי רְפוּאוֹת אִינֶעם קִינְד, אָדֶער וֶועט אֶפְשָׁר אֶפְשָׁר דֶער בֶּן מֶלֶךְ אַרַיינֶעמֶען אִין זִיךְ עֶפֶּעס אַ טְרָאפֶּעלֶע קֶען מֶעגְלִיךְ זַיין אַז עֶר זָאל וֶוערְן גֶעהֵיילְט.

דֶער קֶענִיג הָאט אָנְגֶענוּמֶען דִי עֵצָה פוּנֶעם דָאקְטֶער, כָאטְשׁ עֶר הָאט גֶעדַארְפְט בַּאצָאלְן דֶערְפַאר גָאר אַ גְרוֹיסְן פְּרַייז, און גֶעשִׁיקְט קוֹיפְן דִי טַייעֶרֶע רְפוּאוֹת וָואס מֶען הָאט בַּאלְד אָנְגֶעגָאסְן אוֹיף דֶעם קְרַאנְקְן פְּרִינְץ. און אַזוֹי ווִי דֶער דָאקְטֶער הָאט גֶעזָאגְט אִיז ווִירְקְלִיךְ גֶעוָוארְן, דֶער פְּרִינְץ אִיז גֶעוָוארְן גֶעזְנְטְלִיךְ גֶעזוּנְט! (חַיֵּי מוהר"ן שצ"ב)

דֶער צַדִּיק הָאֱמֶת אִיז דֶער גְרוֹיסֶער גֶעוַואלְדִיגֶער דָאקְטֶער וָואס בְּרֶענְגְט פַאר אוּנְז אִידִישֶׁע קִינְדֶער, זֵייעֶר טַייעֶרֶע רְפוּאוֹת פַארְן נֶפֶשׁ, דָאס אִיז דִי הֵיילִיגֶע עֵצוֹת און תּוֹרוֹת וָואס דֶער צַדִּיק לֶערְנְט מִיט אוּנְז, אָבֶער מִיר זֶענֶען אַזוֹי קְרַאנְק, פַארְיָאגְט און פַארְפְלָאגְט אַז ווִיפִיל מִיר הֶערְן און בַּאקוּמֶען דִי רְפוּאוֹת, גֵייט עֶס נִישְׁט אַלֶעמָאל אַרַיין אִין אוּנְזֶער הָארְץ... דֶערִיבֶּער הָאט דֶער צַדִּיק אוּנְז בַּאגָאסְן מִיט אַזוֹי פִיל תּוֹרוֹת, עֵצוֹת, שִׂיחוֹת און מַעֲשִׂיוֹת, טַייעֶרֶע הֵיילִיגֶע רְפוּאוֹת, אַז אֶפְשָׁר מִיט דִי צַייט וֶועט דִי הֵיילִיגֶע שְׁמֶעק זִיךְ אַיינְזַאפְּן אִין אוּנְזֶערֶע הֶערְצֶער, און מִיר וֶועלְן זוֹכֶה זַיין וֶוערְן אוֹיסְגֶעהַיילְט...

די זיבן בעטלערס

~3~

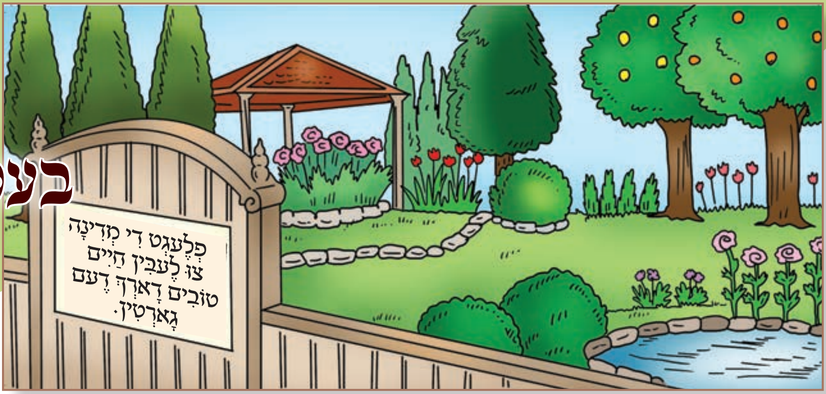

אִין דֶעם אַנְדֶערִין טָאג פוּן שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּשְׁתֶּה. הָאבִּין זִיךְ דִי חָתְן כַּלָּה ווִידֶער דֶערְמַאנְט. אִין דֶעם אַנְדֶערִין בֶּעטְלֶער. וָואס עֶר אִיז גִיוֶוען אַ טוֹיבֶּער וָואס עֶר הָאט זֵיי מְחַיֶּה גִיוֶוען. אוּן הָאט זֵיי גִיגֶעבִּין בְּרוֹיט. אוּן זֵיי הָאבִּין גִיוֵויינְט אוּן גִיבֶּענְקְט. ווִי נֶעמְט מֶען דָא אַהֶער דֶעם טוֹיבִּין בֶּעטְלֶער וָואס עֶר הָאט אוּנְז מְחַיֶּה גִיוֶוען.

דֶערְוַוייל. ווִי זֵיי הָאבִּין אַזוֹי גִיבֶּענְקְט נָאךְ אִים. דֶערְוַוייל קוּמְט עֶר אַרַיין. אוּן זָאגְט אִיךְ בִּין דָא. אוּן אִיז אוֹיף זֵיי אַרוּם גִיפַאלִין אוּן הָאט זֵיי גִיקוּשְׁט. אוּן עֶר הָאט צוּ זֵיי גִיזָאגְט. הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ בְּמַתָּנָה. אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי ווִי אִיךְ אַז אִיר זָאלְט לֶעבִּין. אַזוֹי אַ חַיִּים טוֹבִים (כְּלוֹמֶר אַ גוּט לֶעבִּין) אַזוֹי ווִי אִיךְ. וָוארִין פְרִיר הָאבּ אִיךְ אַייךְ גִיבֶּענְטְשְׁט דֶערְמִיט. הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ מַיין חַיִּים טוֹבִים בְּמַתָּנָה גְמוּרָה דְרָשָׁה גִישַׁאנְק:

אִיר מֵיינְט אַז אִיךְ בִּין טוֹיבּ. אִיךְ בִּין גָאר נִיט טוֹיבּ. נָאר דִי גַאנְצֶע וֶועלְט. טְרֶעפְט בַּיי מִיר גָאר נִיט אָן אַז אִיךְ זָאל הֶערִין זֵייעֶר חִסָּרוֹן. וָוארִין גָאר אַלֶע קוֹלוֹת פוּן דֶער וֶועלְט. זֶענֶען אַלֶע נָאר פוּן חִסְרוֹנוֹת. וָוארִין אִיטְלִיכֶער שְׁרַייט אוֹיף זַיין חִסָּרוֹן. דְהַיְינוּ אוֹיף דֶעם וָואס סֶע גֵייט אִים אָפּ. אוּן אַפִילוּ אַלֶע שִׂמְחוֹת פוּן דֶער וֶועלְט. זֶענֶען אַלֶע נָאר פוּן חִסְרוֹנוֹת. וָואס מֶע פְרֵייט זִיךְ אוֹיף דֶעם וָואס סֶע אִיז אִים אָפּ גִיגַאנְגֶען. אוּן הַיינְט הָאט עֶר דָאס וָואס סֶע אִיז אִים אָפְּגִיגַאנְגֶען.

אוּן בַּיי מִיר טְרֶעפְט דִי גַאנְצֶע וֶועלְט גָאר נִיט אָן. אַז אִיךְ זָאל הֶערִין זֵייעֶר חִסָּרוֹן. וָוארִין אִיךְ לֶעבּ אַזוֹי אַ חַיִּים טוֹבִים וָואס סֶע הָאט גָאר קֵיין שׁוּם חִסָּרוֹן נִיט. אוּן אִיךְ הָאבּ אַ הַסְכָּמָה דְרוֹיף אַז אִיךְ לֶעבּ חַיִּים טוֹבִים, פוּן דֶער מְדִינָה פוּן עַשִׁירוֹת. אוּן זַיין חַיִּים טוֹבִים אִיז גִיוֶוען. עֶר הָאט גִיגֶעסִין בְּרוֹיט אוּן גִיטְרוּנְקֶען וַואסֶער. (הָאט עֶר זֵיי דֶערְצֵיילְט).

בַּאֲשֶׁר סֶע פַארְהַאנְדִין אַ מְדִינָה וָואס אִין אִיר אִיז גְרוֹיס עַשִׁירוּת. זֵיי הָאבִּין גְרוֹיסֶע אוֹצְרוֹת. אַמָאל זֶענֶען זֵיי זִיךְ צוּם אוֹיף גִיקוּמֶען דִי עַשִׁירִים. הָאט זִיךְ אִיטְלִיכֶער אָנְגִיהוֹיבִּין צוּ בַּארִימֶען מִיט זַיין חַיִּים טוֹבִים. ווִי אַזוֹי עֶר לֶעבְּט חַיִּים טוֹבִים. אוּן אִיטְלִיכֶער הָאט דֶערְצֵיילְט. דֶער סֵדֶר פוּן זַיין חַיִּים טוֹבִים. הָאבּ אִיךְ מִיךְ אָנְגִירוּפְן אוּן הָאבּ גִיזָאגְט צוּ זֵיי (דְהַיְינוּ דֶער טוֹיבֶּער בֶּעטְלֶער וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ) אִיךְ לֶעבּ חַיִּים טוֹבִים בֶּעסֶערֶע פוּן אַייךְ.

וְהָא רַאְיָה. וָוארִין אַז אִיר לֶעבְּט חַיִּים טוֹבִים הֶעלְפְט זֶע דֶער מְדִינָה וָוארִין סֶע פַארְהַאנְדִין אַ מְדִינָה וָואס זֵיי הָאבִּין גִיהַאט אַ גָארְטִין אוּן אִין דֶעם גָארְטִין אִיז גִיוֶוען פֵּירוֹת וָואס זֵיי הָאבִּין

גִיהַאט אַלִירְלֵיי טַעֲמִים וָואס אִין דֶער וֶועלְט. אוּן זֵיי הָאבִּין גִיהַאט אַלִירְלֵיי רֵיחוֹת וָואס אִין דֶער וֶועלְט. אוּן סֶע דָארְט גִיוֶוען אִין דֶעם גָארְטִין אַלִירְלֵיי מַרְאוֹת. וָואס פַּאר אַ פַּארְבּ אוּן אַלֶע קְוָוַיאטִין וָואס אִין דֶער וֶועלְט. אִיז אַלְץ גִיוֶוען דָארְט אִין דֶעם גָארְטִין.

אוּן סֶע גִיוֶוען אִיבֶּער דֶעם גָארְטִין אֵיין אַ גְרָאדְנִיק (דְהַיינוּ דֶער וָואס עֶר זֶעהְט צוּ דֶעם גָארְטִין) פְּלֶעגְט דִי מְדִינָה צוּ לֶעבִּין חַיִים טוֹבִים דָארְךְ דֶעם גָארְטִין. אִיז דָארְט דֶער אַגְרָאדְנִיק פַּארְפַאלִין גִיוָוארִין. מֵיילֶא וָואס סֶע אִיז דָארְט דָא אִין דֶעם גָארְטִין. מוּז בְּוַודְאַי שׁוֹין גָאר צוּ נִישְׁט וֶוערִין וָוארִין סֶע אִיז זִיךְ שׁוֹין נִיט דָא דֶער אַגְרָאדְנִיק. וָואס עֶר זָאל דֶעם גָארְטִין צוּ זֶעהְן אוּן זָאל זִיךְ פָּארִין אַרוּם אִים וָואס מֶע בַּאדַארְף אַרוּם דֶעם גָארְטִין צוּ טָאן. לוּשְׁמִיר זֵיי וָואלְטִין נָאךְ גִיקָאנְט לֶעבִּין פוּן דִי סְפִיחִים פוּן דֶעם גָארְטִין (דְהַיינוּ פוּן דֶער וִוידֶער וַואקְסוּנְג. דְהַיינוּ דָאס וָואס סֶע וַואקְסְט אִין אַ גָארְטִין אַלֵיין פוּן דֶעם וָואס סֶע פַּאלְט אַרָאפּ)

אִיז אָנְגִיקוּמֶען אַ מֶלֶךְ אַכְזָר (כְּלוֹמֶר אֵיין אוּם דֶערְבַּארִימִיקֶער) אוֹיף דֶער מְדִינָה אוּן דֶער מֶלֶךְ הָאט זֵיי גָאר נִיט גִיקֶענְט טָאן. אִיז עֶר גִיגַאנְגֶען אוּן הָאט זֵיי כַּלְיָא גִימַאכְט דִי חַיִים טוֹבִים פוּן דֶער מְדִינָה וָואס זֵיי הָאבִּין פוּן דֶעם גָארְטִין. אוּן נִיט עֶר הָאט כַּלְיָא גִימַאכְט דֶעם גָארְטִין.

נָאר עֶר הָאט אִיבֶּער גִילָאזְט אִין דֶער מְדִינָה. דְרַיי כִּתּוֹת קְנֶעכְט. אוּן עֶר הָאט זֵיי אָן גִיזָאגְט. אַז זֵיי זָאלִין טָאן דָאס וָואס עֶר הָאט זֵיי גִיהֵייסִין. אוּן דוֹרְךְ דֶעם וָואס זֵיי הָאבִּין דָארְט גִיטָאן. דָאס וָואס דֶער מֶלֶךְ הָאט זֵיי גִיהֵייסִין. דוֹרְךְ דֶעם. הָאבִּין זֵיי כַּלְיָא גִימַאכְט דֶעם טַעַם. וָוארִין דוֹרְךְ דֶעם וָואס זֵיי הָאבִּין דָארְט גִיטָאן. דוֹרְךְ דֶעם הָאבִּין זֵיי גִימַאכְט. אַז וֶוער סֶע וֶועט וֶועלִין פִילִין אַ טַעַם. זָאל דָאס הָאבִּין אַ טַעַם פוּן נְבֵילָה.

אוּן אַזוֹי הָאבִּין זֵיי כַּלְיָא גִימַאכְט דֶעם רֵיחַ אַז אַלֶע רֵיחוֹת זָאלִין הָאבְּן אַ רֵיחַ פוּן חֶלְבְּנָה. אוּן אַזוֹי הָאבִּין זֵיי כַּלְיָא גִימַאכְט דִי מַרְאָה. וָוארִין זֵיי הָאבִּין גִימַאכְט. אַז סֶע זָאל זַיין טוּנְקִיל אִין דִי אוֹיגִין. אַזוֹי וִוי סֶע אִיז אַז סֶע וָואלְקִינְדִיק. (דָאס הָאבִּין דִי דְרַיי כִּתּוֹת קְנֶעכְט אַלְץ אָנְגִיאַרְבֶּעט אִין דֶער מְדִינָה דָארְךְ דֶעם וָואס זֵיי הָאבִּין דָארְט גִיטָאן וָואס דֶער מֶלֶךְ הָאט זֵיי גִיהֵייסִין כַּנַ"ל).

הַיינְט אַז אִיר לֶעבְּט חַיִים טוֹבִים הֶעלְפְּט זֶע דֶער מְדִינָה. (אַזוֹי זָאגְט אַלְץ דֶער טוֹיבֶּער בֶּעטְלֶער צוּ דֶער מְדִינָה פוּן עַשִׁירוֹת וָואס זֵיי הָאבִּין זִיךְ בַּארִימְט אַז זֵיי לֶעבִּין חַיִים טוֹבִים כַּנַ"ל) אוּן אִיךְ זָאג אַייךְ אַז אִיר וֶועט זֵיי נִיט הֶעלְפִין. וֶועט עֶס אַייךְ אוֹיךְ שַׁאטִין. (דְהַיינוּ דָאס וָואס בַּיי דֶער מְדִינָה אִיז כַּלְיָא גִיוָוארִין דִי מַרְאֶה אוּן דֶער טַעַם אוּן דֶער רֵיחַ. דָאס וֶועט אַייךְ אוֹיךְ דֶער לַאנְגֶען).

הָאבִּין זִיךְ אוֹיף גִיהוֹיבִּין דִי עַשִׁירִים הַנַ"ל. אוּן זֶענֶען גִיגַאנְגֶען צוּ דֶער מְדִינָה אוּן אִיךְ בִּין אוֹיךְ מִיט זֵיי גִיגַאנְגֶען. אוּן אוֹיף דֶעם וֶועג הָאבִּין זֵיי אוֹיךְ גִילֶעבְּט אִיטְלִיכֶער זַיין חַיִים טוֹבִים וָוארִין זֵיי הָאבִּין גִיהַאט אוֹצְרוֹת כַּנַ"ל. וִוי זֵיי זֶענֶען גִיקוּמֶען נָאהְנְט צוּ דֶער מְדִינָה. הָאט אָנְגִיהוֹיבִּין בַּיי זֵיי אוֹיךְ כַּלְיָא צוּ וֶוערִין. דֶער טַעַם אוּן דִי אִיבְּרִיקֶע זַאכִין הָאבִּין זֵיי דֶערְפִילְט אַז סֶע אִיז בַּיי זֵיי כַּלְיָא גִיוָוארְן.

הָאבּ אִיךְ מִיךְ אָנְגִירוּפִין צוּ זֵיי. מַיידוּךְ הַיינְט אַז אִיר זֶענְט נָאךְ נִיט אַרַיין גִיגַאנְגֶען אִין דֶער מְדִינָה. אִיז שׁוֹין בַּיי אַייךְ כַּלְיָא גִיוָוארִין דֶער טַעַם אוּן דִי מַרְאֶה אוּן דֶער רֵיחַ. וִוי וֶועט שׁוֹין זַיין. אַז אִיר וֶועט אַהִין אַרַיין גֵיין. אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן וִוי קָאנְט אִיר זֵיי נָאךְ הֶעלְפִין. הָאבּ אִיךְ גִינוּמֶען מַיין בְּרוֹיט אוּן מַיין וַואסֶער. אוּן הָאבּ זֵיי גִיגֶעבְּן. הָאבִּין זֵיי גִיפִילְט אִין מַיין בְּרוֹיט אוּן וַואסֶער אַלֶע טַעֲמִים (אוּן אַלֶע רֵיחוֹת וְכוּ') אוּן סֶע אִיז בַּיי

זַיי פַּארְרֶעכְט גִיוָוארִין וָואס סֶע אִיז בַּיי זַיי כַּלְיָא גִיוָוארִין. (דְהַיינוּ דֶער טַעַם אוּן דִי מַרְאָה אוּן דֶער רֵיחַ).

אוּן יֶענֶע מְדִינָה. דְהַיינוּ דִי מְדִינָה וָואס בַּיי זַיי אִיז גִיוֶוען דֶער גָארְטִין (וָואס בַּיי זַיי הָאט מֶען כַּלְיָא גִימַאכְט דֶעם טַעַם וְכוּ׳ כַּנַ״ל) הָאבִּין זַיי זִיךְ אָנְגִיהוֹיבִּין אַרוּם צוּ קוּקִין אַז זַיי זָאלִין פַּאר רֶעכְטִין דִי מְדִינָה וָואס בַּיי זַיי אִיז כַּלְיָא גִיוָוארִין דֶעם טַעַם וְכוּ׳ הָאבִּין זַיי זִיךְ מְיַישֵׁב גִיוֶוען. בַּאֲשֶׁר סֶע אִיז פַּארְהַאנְדִין אַ מְדִינָה פוּן עַשִׁירוֹת (דְהַיינוּ טַאקֶע דִי מְדִינָה פוּן עַשִׁירוֹת הַנַ״ל וָואס דֶער בֶּעטְלֶער הָאט מִיט זַיי גִישְׁמוּסְט כַּנַ״ל) אִיז זַיי גִיפֶעלִין (דְהַיינוּ דֶער מְדִינָה וָואס דֶער גָארְטִין אִיז דָארְטִין גִיוֶוען אִיז זַיי גִיפֶעלִין)

אַז דֶער אַגְרָאדְנִיק זֵייעֶרֶער וָואס עֶר אִיז פַּארְפַאלִין גִיוָוארִין (וָואס דוּרְךְ אִים הָאבְּן זַיי גִילֶעבְּט חַיים טוֹבִים) אִיז עֶר פוּן אֵיין שׁוֹרֶשׁ מִיט דֶער מְדִינָה פוּן עַשִׁירוֹת. וָואס זַיי לֶעבִּין אוֹיךְ חַיים טוֹבִים. אִיבֶּער דֶעם אִיז זַיי גִיפֶעלִין דִי עֵצָה. אַז זַיי זָאלִין שִׁיקִין צוּ דֶער מְדִינָה פוּן עַשִׁירוֹת. זַיי וֶועלִין זֵי בְּוַודַאי הֶעלְפִין. הָאבִּין זַיי אַזוֹי גִיטָאן. אוּן זַיי הָאבִּין גִישִׁיקְט שְׁלוּחִים צוּ דֶער מְדִינָה פוּן עַשִׁירוֹת. זֶענֶען דִי שְׁלוּחִים גִיגַאנְגֶען הָאבִּין זַיי אֵיינְס דָאס אַנְדֶערֶע בַּאגֶעגִינְט. (דְהַיינוּ דִי שְׁלוּחִים הָאבִּין זִיךְ בַּאגֶעגִינְט מִיט דֶער מְדִינָה פוּן עַשִׁירוֹת אוֹיף דֶעם וֶועג. וָוארִין דִי מְדִינָה פוּן עַשִׁירוֹת הָאט זִיךְ צוּ זַיי גִיוָואלְט גֵיין כַּנַ״ל)

הָאבִּין זַיי גִיפְרֶעגְט דִי שְׁלוּחִים וואוּ הִין גֵייט אִיר. הָאבִּין זַיי גִיעֶנְפֶערְט מִיר גֵייעֶן צוּ דֶער מְדִינָה פוּן עַשִׁירוֹת אַז זַיי זָאלִין אוּנְז הֶעלְפִין. הָאבִּין זַיי זִיךְ אָנְגִירוּפִין. מִיר זֶענֶען דָאס אַלֵיין דִי מְדִינָה פוּן עַשִׁירוֹת. אוּן מִיר גֵייעֶן צוּ אַייךְ. הָאבּ אִיךְ מִיךְ אָנְגִירוּפִין (דְהַיינוּ דֶער טוֹיבֶּער בֶּעטְלֶער וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ) צוּ זַיי. אִיר בַּאדַארְפְט זִיךְ צוּ מִיר. וָוארִין אִיר קָאנְט זִיךְ נִיט גֵיין אַהִין

אוּן זָאלְט זַיי הֶעלְפִין כַּנַ״ל. (וָוארִין אַז זַיי זֶענֶען נָאר גִיוֶוען נָאהֶנְט צוּ דֶער מְדִינָה הָאט זַיי אַלֵיין שׁוֹין אוֹיךְ גִישַׁאט. מִכָּל שֶׁכֵּן וְכוּ׳ כַּנַ״ל) בְּכֵן בְּלַייבְּט אִיר דָא אוּן אִיךְ וֶועל גֵיין מִיט דִי שְׁלוּחִים. צוּ הֶעלְפִין זַיי.

בִּין אִיךְ גִיגַאנְגֶען מִיט דִי שְׁלוּחִים. אוּן בִּין גִיקוּמֶען אִין דֶער מְדִינָה אַרַיין. בִּין אִיךְ אַרַיין גִיקוּמֶען אִין אַ שְׁטָאט אַרַיין. הָאבּ אִיךְ גִיזֶעהְן. סֶע קוּמֶען מֶענְטְשְׁן. אוּן סֶע זָאגְט אֵיינֶער אַ וֶוערְטִיל. אוּן דֶערְנָאךְ זֶענֶען נָאךְ צוּ גִיקוּמֶען מֶענְטְשְׁן בִּיז סֶע גִיוָוארִין אַ רֶעדִיל מֶענְטְשְׁן אוּן זַיי הָאבִּין גִיזָאגְט וֶוערְטְלִיךְ. אוּן זַיי הָאבִּין גִילַאכְט הָאבּ אִיךְ מִיךְ צוּ גִיהֶערְט וָואס שְׁמוּסִין זַיי. הָאבּ אִיךְ גִיהֶערְט. זַיי רֵיידִין נִיבּוּל פֶּה. אוּן דֶער זָאגְט אַ וֶוערְטִיל פוּן נִיבּוּל פֶּה. אוּן דֶער זָאגְט אַבִּיסִיל אֵיידְלֶער אוּן דֶער לַאכְט אוּן דֶער הָאט הַנָאָה אוּן דֶעסְט גְלַייכִין אַזוֹי וִוי דֶער שְׁטֵייגֶער אִיז.

דֶערְנָאךְ בִּין אִיךְ וַוייטֶער גִיגַאנְגֶען אִין אֵיין אַנְדֶערֶע שְׁטָאט. (פוּן דֶער מְדִינָה) הָאבּ אִיךְ גִיזֶעהְן צְוֵויי מֶענְטְשְׁן קְרִיגִין זִיךְ. אֵיינֶער מִיט דֶעם אַנְדֶערִין. מַחְמַת עֶפֶּעס אַ מַשָּׂא וּמַתָּן. זֶענֶען זַיי גִיגַאנְגֶען צוּם בֵּית דִין זִיךְ לָדוּן. הָאט זַיי דָאס בֵּית דִין גִיפַּסְקִי׳ט. דֶער אִיז זַכַּאי אוּן דֶער אִיז חַיָּיב. זֶענֶען זַיי אַרוֹיס גִיגַאנְגֶען פוּן דֶעם בֵּית דִין דֶערְנָאךְ הָאבִּין זַיי זִיךְ וִוידֶער צוּקְרִיגְט. אוּן הָאבִּין גִיזָאגְט אַז זַיי ווִילִין שׁוֹין נִיט דָאס בֵּית דִין נָאר זַיי ווִילִין אֵיין אַנְדֶער בֵּית דִין. הָאבִּין זַיי זִיךְ אוֹיסְגִיקְלִיבְּן אֵיין אַנְדֶער בֵּית דִין. הָאבִּין זַיי זִיךְ גִילָאדִין פַאר יֶענֶעם בֵּית דִין. דֶערְנָאךְ הָאט זִיךְ וִוידֶער צוּ קְרִיגְט אֵיינֶער פוּן דִי דָאזִיגֶע מִיט אֵיין אַנְדֶערִין הָאבִּין זַיי זִיךְ וִוידֶער אוֹיסְגִיקְלִיבְּן אֵיין אַנְדֶער בֵּית דִין. אוּן אַזוֹי הָאבְּן זַיי זִיךְ דָארְט וַוייטֶער צוּ קְרִיגְט. דֶער מִיט דֶעם. אוּן דֶער מִיט דֶעם. אוּן זַיי הָאבִּין זִיךְ אוֹיסְגִיקְלִיבְּן אַלֶע מָאל אֵיין אַנְדֶער בֵּית דִין.

המשך אויף זייט 6

בִּיז דִי גַאנְצֶע שְׁטָאט אִיז פוּל גִיוֶוען מִיט בָּתֵּי דִינִים. הָאבּ אִיךְ אַ קוּק גִיטָאן. הָאבּ אִיךְ גִיזֶעהְן. אַז דָאס אִיז מֵחֲמַת סֶע אִיז דָארְט קֵיין אֱמֶת נִיט דָא. אוּן הַיינְט אִיז דֶער מַטֶּה דִין אוּן אִיז נוֹשֵׂא פָּנִים צוּ דֶעם. (כְּלוֹמַר עֶר חַנְפִּיט יֶענֶעם אוּן פַּסְקִי'ט אִים צוּ) אוּן דֶערְנָאךְ אִיז יֶענֶער נוֹשֵׂא פָּנִים אִים (כְּלוֹמַר דֶערְנָאךְ פַּסְקִי'ט יֶענֶער ווִידֶער אִים צוּ) וָוארִין זֵיי נֶעמֶען שׁוֹחַד אוּן סֶע אִיז בַּיי זֵיי קֵיין אֱמֶת נִיט דָא.

דֶערְנָאךְ הָאבּ אִיךְ גִיזֶעהְן אַז זֵיי זֶענֶען פוּל מִיט נִיאוּף אוּן סֶע אִיז דָארְט זֵייעֶר פִּיל נִיאוּף בִּיז סֶע אִיז שׁוֹין גָאר בַּיי זֵיי גִיוָוארִין ווִי אַ הֶיתֵּר. הָאבּ אִיךְ זֵיי גִיזָאגְט. אַז דֶער אִיבֶּער אִיז בַּיי זֵיי כַּלְיָא גִיוָוארִין. דֶער טַעַם אוּן דֶער רֵיחַ אוּן דִי מַרְאֶה וָוארִין דֶער מֶלֶךְ דֶער אַכְזָר הַנַּ"ל. עֶר הָאט בַּיי זֵיי אִיבֶּער גִילָאזְט. דִי דְרַיי כְּתוֹת קְנֶעכְט הַנַּ"ל. אַז זֵיי זָאלִין אוּם גֵיין אוּן זֵיי זָאלִין כַּלְיָא מַאכִין דִי מְדִינָה.

וָוארִין זֵיי זֶענֶען אוּם גִיגַאנְגֶען אוּן הָאבִּין גִירֶעט צְווִישְׁן זֵיי נִיבּוּל פֶּה. אוּן זֵיי הָאבִּין אַרַיין גִיבְּרַאכְט נִיבּוּל פֶּה אִין דֶער מְדִינָה אַרַיין. אוּן דוּרְךְ נִיבּוּל פֶּה אִיז בַּיי זֵיי דוּרְךְ דֶעם כַּלְיָא גִיוָוארִין דֶעם טַעַם אַז אַלֶע טְעָמִים הָאבִּין אֵיין טַעַם פוּן נְבֵילָה. אוּן אַזוֹי הָאבִּין זֵיי אַרַיין גִיבְּרַאכְט שׁוֹחַד אִין דֶער מְדִינָה אַרַיין אוּן דוּרְךְ דֶעם אִיז בַּיי זֵיי כַּלְיָא גִיוָוארִין דִי מַרְאֶה אוּן סֶע אִיז בַּיי זֵיי טוּנְקִיל גִיוָוארִין אִין דִי אוֹיגִין. וָוארִין אַזוֹי שְׁטֵייט כִּי הַשּׁוֹחַד יְעַוֵּר עֵינֵי חֲכָמִים. כְּלוֹמַר שׁוֹחַד מַאכְט בְּלִינְד דִי אוֹיגִין. אוּן אַזוֹי הָאבְּן דִי קְנֶעכְט אַרַיין גִיבְּרַאכְט נִיאוּף אִין דֶער מְדִינָה. אוּן דוּרְךְ דֶעם אִיז כַּלְיָא גִיוָוארִין דֶער רֵיחַ וָוארִין דוּרְךְ נִיאוּף וֶוערְט כַּלְיָא דֶער רֵיחַ.

(אוּן דָאס הָאט עֶס דֶער מֶלֶךְ אַכְזָר אִיבֶּער גִילָאזְט דְרַיי כִּתּוֹת קְנֶעכְט אִין דֶער מְדִינָה. אוּן הָאט זֵיי גִיהֵייסִין אַז זֵיי זָאלִין אוּם גֵיין אוּן זֵיי זָאלִין אַרַיין בְּרֶענְגֶען דִי דְרַיי עֲבֵירוֹת אִין דֶער מְדִינָה. אוּן דוּרְךְ דֶעם אִיז בַּיי זֵיי כַּלְיָא גִיוָוארְן דִי מַרְאָה אוּן דֶער טַעַם אוּן דֶער רֵיחַ כַּנַּ"ל)

בְּכֵן זָאלְט אִיר זֶעהְן פַאר רֶעכְטִין דִי מְדִינָה פוּן דִי דְרַיי עֲבֵירוֹת. אוּן אִיר זָאלְט נָאךְ זוּכִין נָאךְ דִי מֶענְטְשְׁן (דְהַיְינוּ נָאךְ דִי קְנֶעכְט וָואס זֵיי הָאבִּין עֶס אַרַיין גִיבְּרַאכְט דִי דְרַיי עֲבֵירוֹת אִין דֶער מְדִינָה כַּנַּ"ל) אוּן אִיר זָאלְט זֵיי פַארְטְרַייבִּין. אוּן אַז אִיר וֶועט אַזוֹי טָאן. אוּן אִיר וֶועט אָפְּרֵיינִיקְן דִי מְדִינָה פוּן דִי דְרַיי עֲבֵירוֹת זָאג אִיךְ אַייךְ. אַז לֹא דַי וָואס סֶע וֶועט בַּיי אַייךְ פַאר רֶעכְט וֶוערְן דֶער טַעַם אוּן דִי מַרְאָה אוּן דֶער רֵיחַ, נָאךְ מֶער. אֲפִילוּ דֶער אַגְרָאדְנִיק וָואס עֶר אִיז בַּיי אַייךְ פַארְפַאלִין גִיוָוארְן. וֶועט עֶר זִיךְ אוֹיךְ קָאנֶען אָפְּזוּכִין.

הָאבְּן זֵיי אַזוֹי גִיטָאן. אוּן זֵיי הָאבִּין אָנְגִיהוֹבִּין צוּ רֵיינִיקְין דִי מְדִינָה פוּן דִי דְרַיי עֲבֵירוֹת. אוּן זֵיי הָאבִּין נָאךְ גִיזוּכְט נָאךְ דִי מֶענְטְשְׁן. (דְהַיְינוּ נָאךְ דִי קְנֶעכְט הַנַּ"ל) אוּן זֵיי הָאבִּין אָנְגִיכַאפְּט אַ מֶענְטְשְׁן. אוּן זֵיי הָאבִּין אִים גִיפְרֶעגְט. פוּן וַואנֶעט קוּמְסְטוּ אַהֶער. בִּיז זֵיי הָאבְּן גִיחַאפְּט דִי מֶענְטְשְׁן פוּן דֶעם מֶלֶךְ אַכְזָר. (דְהַיְינוּ דִי דְרַיי כִּתּוֹת קְנֶעכְט הַנַּ"ל) אוּן זֵיי הָאבִּין דִי מֶענְטְשְׁן אַרוֹיס גִיטְרִיבְּן. אוּן זֵיי הָאבִּין אָפְּגִירֵיינִיקְט דִי מְדִינָה פוּן דִי עֲבֵירוֹת.

דֶערְווַייל אִיז גִיוָוארְן אַ רַעַשׁ. אֶפְשָׁר אִיז פָּארְט דֶער מְשׁוּגָעֶנֶער דֶער אַגְרָאדְנִיק. וָוארִין סֶע גֵייט אוּם אַ מְשׁוּגָעֶנֶער. אוּן עֶר זָאגְט אַלְץ אַז עֶר אִיז דֶער אַגְרָאדְנִיק אוּן אִיטְלִיכֶער הַאלְט אִים פַאר מְשׁוּגָע. אוּן מֶע וַוארְפְט אִים נָאךְ שְׁטֵיינֶער. אוּן מֶע טְרַייבְּט אִים אַוֶועק. טָאמֶער פָּארְט אִיז טַאקֶע עֶר דֶער אַגְרָאדְנִיק. אִיז מֶען גִיגַאנְגֶען אוּן מֶע הָאט אִים גִיבְּרַאכְט. הָאבּ אִיךְ גִיזָאגְט (דְהַיְינוּ דֶער בֶּעטְלֶער דֶער טוֹיבֶּער וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ) אַ וַודַּאי אִיז עֶר דֶער אַגְרָאדְנִיק (דְהַיְינוּ דֶער וָואס זֵיי הָאבִּין פְרִיר גִיזָאגְט אַז עֶר אִיז מְשׁוּגָע).

נִמְצָא הָאבּ אִיךְ אַ הַסְכָּמָה פוּן דָארְט אַז אִיךְ לֶעבּ חַיִּים טוֹבִים וָוארִין אִיךְ הָאבּ זִיךְ פַאר רֶעכְט

דִי מְדִינָה (אוּן דָארְךְ אִים הָאט זִיךְ זֵיי אֲפִילוּ דֶער אַגְרָאדְנִיק אָפְּגִיזוּכְט. הָאבִּין זֵיי וִוידֶער גִילֶעבְּט חַיִּים טוֹבִים כַּנַּ"ל) הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ בְּמַתָּנָה מַיין חַיִּים טוֹבִים. אִיז דָארְט גִיוָוארִין זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע שִׂמְחָה אוּן אַ גְרוֹיסֶע חֶדְוָה. אוּן זֵיי זֶענֶען זֵייעֶר פְּרֵיילִיךְ גִיוָוארְן:

דֶער עֶרְשְׁטֶער הָאט זֵיי גִישֶׁענְקְט חַיִּים אֲרוּכִּים דְהַיְינוּ לַאנְג לֶעבִּין אוּן דֶער אַנְדֶערֶער הָאט זֵיי גִישֶׁענְקְט חַיִּים טוֹבִים. דְהַיְינוּ גוּט לֶעבִּין. אוּן אַזוֹי אַלֶע בֶּעטְלֶערְס זֶענֶען אַלֶע דֶערְנָאךְ גִיקוּמֶען אוֹיף דֶער חֲתוּנָה אוּן הָאבִּין זֵיי גִישֶׁענְקְט דְרָשָׁה גִישַׁאנְק דָאס דָאזִיגֶע וָואס זֵי הָאבִּין זֵיי פְּרִיר גְוִוינְטְשְׁן אַז זֵיי זָאלִין זַיין אַזוֹי וִוי זֵיי. אוּן הַיינְט הָאבִּין זֵיי דָאס גִישֶׁענְקְט זֵיי בְּמַתָּנָה גְמוּרָה דְרָשָׁה גִישַׁאנְק.

די דרייצנטע מעשה (3) - פון די זיבן בעטלירס

א. וואס איז געווען דער גוטער לעבן פון דעם טויבן בעטלער?
- ❑ ער איז אסאך ארום געפארן
- ❑ ער האט געגעסן ברויט און געטרינקען וואסער
- ❑ ער האט געגעסן אלע מיני מטעמים

ב. בהמשך המעשה: וואס האט פאסירט צו די עשירים ווען זיי האבן גענומען ברויט און וואסער פון דעם בעטלער?
- ❑ *זיי האבן געפילט אין דעם אלע טעמים און אלע ריחות*
- ❑ *עס האט פאראכטן זייער מראה טעם וריח*
- ❑ *ביידע תשובות זענען ריכטיג*

ג. מיט וואס האבן זיך בארימט די עשירים וואס דער טויבער בעטלער האט פון זיי א הסכמה?
- ❑ מיט זייער עשירות
- ❑ מיט זייער אריכות ימים
- ❑ מיט זייער חיים טובים

ד. וואס איז געווען אין דעם גארטן וואס דער בעטלער דערציילט זיי פון דעם?
- ❑ פירות וואס האבן אלע טעמים וואס ס'איז דא אין דער וועלט
- ❑ אלע מיני ריחות און אלע מיני מראות פון דער וועלט
- ❑ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ה. וואס האט די מדינה געהאט דורך דעם גארטן?
- ❑ אריכות ימים
- ❑ חיים טובים
- ❑ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ו. וואס האט דער מלך אכזר געטון?
- ❑ כליא געמאכט דעם גארטן
- ❑ כליא געמאכט זייער חיים טובים
- ❑ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ז. וואס האט פאסירט צו די עשירים ווען זיי זענען געקומען נאנט צו די מדינה פון דעם גארטן?
- ❑ זיי האבן אוועק געווארפן זייער געלד
- ❑ ס'איז ביי זיי כליא געווארן די טעם
- ❑ זיי האבן אנגעהויבן צו שרייען

ח. צו וועם האבן די מדינה פון דעם גארטן געשיקט שליחים זיי צו העלפן?
- ❑ צו דעם טויבן בעטלער
- ❑ צו די מדינה פון די עשירים
- ❑ צו דעם אגראדניק

ט. ווער איז אריין געגאנגען מיט די שליחים צו די מדינה פון דעם גארטן?
- ❑ דער טויבער בעטלער
- ❑ די עשירים
- ❑ דער אגראדניק

י. וואס האט ער געהערט רעדן אין די מדינה?
- ❑ חיזוק און התעוררות
- ❑ לשון הרע
- ❑ ניבול פה

יא. וואס האט ער געזען אין די בתי דינים דארטן?
- ❑ אז זיי זענען עהרליכע דיינים
- ❑ אז זיי מאכן יושר'דיגע פשרות
- ❑ אז זיי נעמען שוחד און ס'איז נישטא ביי זיי קיין אמת

יב. וואס נאך האט ער געזען אין די מדינה?
- ❑ אז זיי זענען בעלי גאוה
- ❑ אז זיי זענען פיל מיט ניאוף
- ❑ אז זיי זענען בעלי אמונה

יג. וויאזוי האט דער מלך אכזר כליא געמאכט דעם טעם פון די מדינה?
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט ניבול פה אין די מדינה
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט שוחד אין די מדינה
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט ניאוף אין די מדינה

יד. וויאזוי האט דער מלך אכזר כליא געמאכט די מראה פון די מדינה?
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט ניבול פה אין די מדינה
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט שוחד אין די מדינה
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט ניאוף אין די מדינה

טו. וויאזוי האט דער מלך אכזר כליא געמאכט די ריח פון די מדינה?
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט ניבול פה אין די מדינה
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט שוחד אין די מדינה
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט ניאוף אין די מדינה

טז. וואס זאגט זיי דער בעטלער אויב זיי וועלן ריינעגן די מדינה פון די דריי כתות?
- ❑ אז עס וועט פאראכטן ווערן ביי זיי די מראה טעם און ריח
- ❑ אז זיי וועלן טרעפן דעם אגראדניק
- ❑ ביידע תשובות זענען ריכטיג

יז. וואס האט דער טויבער בעטלער געגעבן דרשה געשאנק?
- ❑ חיים ארוכים
- ❑ חיים טובים
- ❑ ביידע תשובות זענען ריכטיג

יח. שאלת זכות: ווען האט דער רבי דערציילט פון דעם טויבן בעטלער? *(עיין ימי מוהרנ"ת אות מ"ב)*
- ❑ *ביום שב"ק כ"ה אדר תק"ע*
- ❑ *ביום רביעי כ"ט אדר תק"ע*
- ❑ *בליל שב"ק ג' ניסן תק"ע*

צו ענטפערן די בחינות און אריינגיין אינעם גורל, 02-5-3333-72

1-518-329-9149 646-518-1095

המשך פון זייט 1

זָאל שׁוֹין זַיין דִי גְאוּלָה, עֶס זָאל שׁוֹין זַיין גוּט פַּאר אִידְן אוּן מֶען זָאל קֶענֶען דִינֶען דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן בְּשִׂמְחָה וְטוּב לֵבָב מֵרוֹב כֹּל, אוּן אַלֶע אִידְן זָאלְן זִיךְ צוּרִיק קֶערְן צוּם אוֹיבֶּערְשְׁטְן עֶס זָאל שׁוֹין נִתְגַלֶה וֶוערְן דִי לִיכְטִיגְקַייט אוּן שֵׁיינְקַייט פוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי מִיט זַיין תַּלְמִיד.

ג) קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, אֲפִילוּ טוֹיזְנְטֶער בְּלֶעטֶער וֶועט נִישְׁט זַיין גֶענוּג צוּ מְגַלֶה זַיין אַלֶע סוֹדוֹת אוּן עִנְיָנִים אוּן אַלֶע תִּקּוּנִים וָואס וֶוערְן נִתְגַלֶה בִּשְׁעַת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה אַזוֹי וִוי חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן אִין מַסֶּכֶת מְגִלָּה **מְבַטְּלִין תַּלְמוּד תּוֹרָה לִשְׁמֹעַ מִקְרָא מְגִלָּה, אֲפִלּוּ כֹּהֲנִים בַּעֲבוֹדָתָם וּלְוִיִּם בְּדוּכָנָם וְיִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדָם הַכֹּל מְבַטְּלִין וּבָאִים לִשְׁמֹעַ מִקְרָא מְגִלָּה.**

דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן קצ"ב) אַז דָאס פָּנִים פוּנֶעם צַדִּיק אִיז בַּאהַאלְטְן אִין דִי וֶוערְטֶער וָואס שְׁטֵייט אִין זַיין סֵפֶר, קוּמְט אוֹיס אַז אִין דִי מְגִלָּה אִיז בַּאהַאלְטְן דָאס פָּנִים פוּן מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר - זֵייעֶר צִדְקוּת אוּן קְדוּשָּׁה אוּן וֶוען מְ'לֵיינְט דִי הֵיילִיגֶע מְגִלָּה שַׁיינְט אוֹיף אוּנְז זֵייעֶר הֵיילִיגֶע פָּנִים (לִיקוה"ל תְּפִלִּין ו' כז).

מֶען דַארְף וִויסְן אַז הָמָן אִיז זִיךְ מִתְגַבֵּר אִין יֶעדֶער דוֹר קֶעגְן יֶעדֶער אִיד אֲפִילוּ עֶר אִיז דֶער קְלֶענְסְטֶער אוּן שְׁוַואכְסְטֶער, עֶר אִיז זִיךְ מִתְגַבֵּר מִיט חֲלִישׁוּת דַּעַת אוּן בִּלְבּוּלִים, עֶר לֵייגְט אִים אַרַיין דִּמְיוֹנוֹת, תַּאֲווֹת, אוּן רֵייצְט אִים אָן צוּ טוּהְן שְׁלֶעכְטְס. הָמָן הָאט אַ גְרוֹיסְן כֹּחַ, אָבֶער אַנְטְקֶעגְן אִים אִיז דָא אִין יֶעדְן דוֹר אַ גְרוֹיסְן צַדִּיק וָואס עֶר אִיז אַ בְּחִינַת מָרְדְּכַי, וָואס עֶר הָאט אַ כֹּחַ צוּ אַרַיין שֵׁיינֶען אֲפִילוּ אִין דִי נִידְרִיגְסְטֶע אִידְן אַ גֶעוַואלְדִיגֶע הֶאָרָה מִיט אַ לִיכְטִיגְקֵייט, וָואס גִיבְּט כֹּחַ צוּ מִתְגַבֵּר זַיין אוֹיף אַלֶע נִסְיוֹנוֹת מִיט בִּלְבּוּלִים אִין וֶועלְכֶע הָמָן הָרָשָׁע ווִיל אַרַיין וַוארְפְן.

דִי הֶאָרָה פוּן מָרְדְּכַי הַצַּדִּיק אִיז זִיךְ מִתְעוֹרֵר יֶעדֶעס יָאר. אַזוֹי וִוי ס'שְׁטֵייט אִין דִי מְגִלָּה "וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל דּוֹר וָדוֹר" דֶערְפַאר דַארְף מֶען זִיךְ אַיינְהֶערְן דִי מְגִלָּה יֶעדְן וָוארְט, אוּן חָלִילָה נִישְׁט שְׁטֶערְן דִי הֵיילִיגֶע קְרִיאַת הַמְּגִלָּה.

ד) בְּשַׁעַת מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת זָאל מֶען אִינְזִינֶען הָאבְּן צוּ מַרְבֶּה זַיין אַהֲבָה וְאַחְוָה וְשָׁלוֹם וְרֵעוּת.

ה) מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה, וָואס דָאס אִיז דֶער עִיקָר פוּן מִצְוֹות פּוּרִים זִיךְ פְרֵייעֶן. אַז דוּ וֵוייסְט דֶער אֱמֶת פוּנֶעם יוֹם טוֹב, וֶועסְטוּ נִישְׁט דַארְפְן אוֹיפְמֶערְקְזַאמְקֵייט פוּן אַנְדֶערֶע.

דֶערְפְרֵיי זִיךְ דַיין הַארְץ מִיט שִׂמְחַת הַיַּהֲדוּת, אֲפִילוּ הָאסְט זִיךְ אָנְגֶעטְרָאפְן בַּיים סְעוּדָה אִין אַ פְּלַאץ וָואס אִיז דָארְט נִישְׁט דָא קַיין שׁוּם "מַצָּב". וַוארְף אַפָּאר דִיבּוּרִים פַּארְן אוֹיבֶּערְשְׁטְן, וֵויין זִיךְ אוֹיס פַּארְן אוֹיבֶּערְשְׁטְן, מִיט אַ שִׂמְחָה אוּן חִיוּת. סְעוּדַת פּוּרִים אִיז רָאוּי צוּ עֶסְן מִיט אַן הִתְעוֹרְרוּת פוּן קִרְבַת ה', וואוּ עֶס וֶוערְט מְבֹאָר אִין לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת וֶועגְן דִי גְרוֹיסֶע סוֹדוֹת וָואס אִיז דָא בַּיי דִי סְעוּדַת פּוּרִים.

בִּכְלָל דַארְף מֶען גֶעדֶענְקֶען אַז דֶער קְדוּשָּׁה פוּנֶעם יוֹם טוֹב אִיז נִישְׁט נָאר שִׁיכּוֹרְ'ן, עֶס אִיז דָאךְ דָא דִי הוֹיפְּט מִצְוֹות הַיּוֹם. צוּ הֶערְן דִי מְגִלָּה, מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת, גֶעבְּן צְדָקָה א.א.וו.

ו) זֵיי זִיךְ מִשְׁתַּדֵּל צוּ טְרֶעפְן אַ צַייט בְּמֶשֶׁךְ דֶעם טָאג זִיךְ אוֹיסְרֶעדְן דָאס הַארְץ פַּארְן אוֹיבֶּערְשְׁטְן מִיט אַבִּיסְל יִשּׁוּב הַדַּעַת. נָאךְ בֶּעסֶער אִיז אוֹיב דָאס קֶען זַיין בַּיי חֲצוֹת אָדֶער פַּארְטָאגְס, (פַּאר גְרֶעסֶערֶע קִינְדֶער אָדֶער בְּחוּרִים) פַּארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז דֶעם גַאנְצְן טָאג אִיז זֵייעֶר גוּט. עֶס זֶענֶען טָאקֶע גֶעוֶוען אַסַאךְ פוּן אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וָואס הָאבְּן אָנְגֶעהוֹיבְּן זֵייעֶר קְבִיעוּת פוּן הָאבְּן הִתְבּוֹדְדוּת יֶעדְן טָאג דַוְקָא פוּן פּוּרִים, ווייל דֶער טָאג אִיז זֵייעֶר מְסוּגָל דֶערְצוּ.

ז) מֶען זָאל זִיךְ צוּ בַּאשְׁטִימֶען אַ צַייט בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ צוּ לֶערְנֶען תּוֹרָה. אוֹיב הָאסְטוּ נִישְׁט קַיין יִשּׁוּב הַדַּעַת כַאפּ אַרַיין קָאטְשׁ אַבִּיסְל מִשְׁנָיוֹת, תִּיקוּן הַכְּלָלִי, אָדֶער תְּהִלִּים.

אַ לֶעכְטִיגְן שַׁבָּת אוּן אַ פְרֵיילִיכְן פּוּרִים

הגליון נתנדב להצלחת ולזכות הילד החשוב נתן בן דינה חוה, שיתעלה בתורה ויראת שמים בדרך רבינו ז"ל